

This project was funded by the EU CERV-2021-DAPHNE, under the Grant Agreement, 101049295

**PRESS / Preventing - RESponding – Supporting – young survivors of
GBV: sexual harassment, sexual and cyber violence**

Project: 101049295 — PRESS — CERV-2021-DAPHNE

**Work package WP5 – RAISING AWARENESS ON SEXUAL
HARASSMENT AND CYBER HARASSMENT**

Deliverable 5.5. – Advocacy paper for media stakeholders

Μάιος 2023

HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian
University of Athens
— EST. 1837 —

Funded by
the European Union

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή: PRESS
2. Αναγνωρίζοντας ελλείψεις στις πολιτικές
3. ΕΚΠΑ και PRESS
3. Προς σημαντικούς φορείς των ΜΜΕ
4. Ερευνητικά ευρήματα και προτάσεις για βελτίωση

Credits

Συγγραφείς: Γιώργος Πλειός, Σοφία Καναούτη και Πατρίτσια Γερακοπούλου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Γιώργος Πλειός, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

How to cite: Pleios, G., Kanaouti, S., and Gerakopoulou, P., 2023, Advocacy Paper for media stakeholders regarding the media coverage of (online and offline) sexual harassment and violence, PRESS Project, CERV-2021-DAPHNE under the Grant Agreement 101049295

Συντονιστής PRESS: Κέντρο Διοτίμα

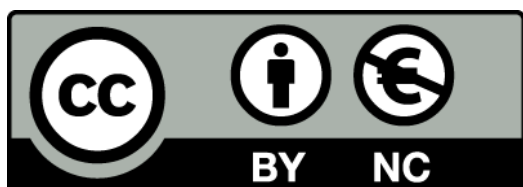
Εταίροι:

- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ
- Genderhood

3

Disclaimer

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Το έργο PRESS

Το έργο PRESS (Preventing - RESponding – Supporting – young survivors of GBV: sexual harassment, sexual and cyber violence) ασχολείται με τη σεξουαλική παρενόχληση και βία, στοχεύοντας στην αντιμετώπισή τους με την υποστήριξη επιζωσών, την υποστήριξη των επαγγελματιών των ΜΜΕ και αυτών που διαμορφώνουν πολιτικές σε σχέση με τα ζητήματα αυτά, σε μια προσπάθεια να φέρει στο προσκήνιο αυτές τις νέες (διαδικτυακές) και τις παλιές μορφές παρενόχλησης και βίας εναντίον των γυναικών, των νέων και των μελών της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ+. Από τους κύριους σκοπούς του PRESS είναι η αναγνώριση πιθανών ελλείψεων στις εθνικές και Ευρωπαϊκές πολιτικές σε σχέση με την κάλυψη από τα ΜΜΕ της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, διαδικτυακής και μη.

Το έργο πραγματοποιείται με τη συνεργασία του Κέντρου Διοτίμα (Συντονιστής του έργου) του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, και της Genderhood (εταίροι), και με την υποστήριξη του Συνηγόρου του Πολίτη και του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (ΣΚΛΕ). Το έργο στοχεύει στο να προωθήσει την γρήγορη αναγνώριση και την αποτροπή της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, με ιδιαίτερη επικέντρωση στην έμφυλη βία που διαχέεται στο διαδίκτυο και παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης σε γυναίκες, νέους και μέλη της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ+, γενικά σε άτομα που είναι θύματα (ή μπορεί να γίνουν θύματα στο μέλλον) τέτοιων τύπων έμφυλης βίας. Σε αυτό το πλαίσιο, το έργο PRESS αποτελείται σε επαγγελματίες των ΜΜΕ και σε ΜΜΕ που επιθυμούν να ενημερωθούν και να εκπαιδευτούν σε σχέση με αυτά τα φαινόμενα στην εργασία τους και στην κοινότητα, με σκοπό την αλλαγή πιθανών προβληματικών νοοτροπιών και αναπαραστάσεων, καθώς και την αλλαγή της γενικότερης ατμόσφαιρας των ΜΜΕ εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο. Επιπλέον όπου αναγνωρίζεται ανάγκη, το PRESS φιλοδοξεί να βοηθήσει στον επαναπροσανατολισμό πολιτικών που έχουν να κάνουν με τη σεξουαλική παρενόχληση και βία, διαδικτυακή και μη, και τους τρόπους που αυτή καλύπτεται από τα ΜΜΕ.

Το Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, ως εταίρος του PRESS, επιδεικνύει ιδιαίτερη επικέντρωση στην υπογράμμιση του ρόλου των ΜΜΕ για την βελτίωση των συνθηκών που οι επιζώσες της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας αντιμετωπίζουν

στην ελληνική κοινωνία και πέρα από αυτή. Ελληνικοί και Ευρωπαϊκοί θεσμοί μπορούν να παίζουν σημαντικό ρόλο στην αναδιαμόρφωση ελλείψεων στις πολιτικές και τις πρακτικές που σχετίζονται με τα ΜΜΕ.

Αναγνωρίζοντας ελλείψεις στις πολιτικές

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (European Institute for Gender Equality - EIGE) αναφέρθηκε πρόσφατα στο ζήτημα της έλλειψης Ευρωπαϊκών πολιτικών για γυναίκες στα ΜΜΕ στο σύντομο άρθρο του ενημέρωσης για τις πολιτικές (2020 policy brief).¹ Το EIGE σημείωνε ότι «τα ΜΜΕ δεν αναφέρονται ως προτεραιότητα στη στρατηγική εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ισότητα των φύλων για το διάστημα 2016-2019, ούτε στο Συμβούλιο για τη Συμφωνία της ΕΕ περί ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών για το διάστημα 2011-2020». Αναφέρει μάλιστα ότι «οι δεσμεύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με την ισότητα των φύλων και τα μέτρα που παίρνει, σπάνια αναφέρονται στο ζήτημα των γυναικών στα ΜΜΕ».

Δράσεις πολιτικής όπως η Ευρωπαϊκή Οδηγία του 2018 περί των Οπτικοακουστικών Υπηρεσιών (2018 Revised Audiovisual Services Directive), η οποία επικαιροποίησε το νομικό πλαίσιο της ΕΕ για τα ΜΜΕ ζητώντας περισσότερο συμπεριληπτική αντιπροσώπευση ως προς το φύλο, καθώς και τα καλέσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε δράσεις σε σχέση με τις έμφυλες διακρίσεις στα ΜΜΕ, παρέχουν σημαντικό πλαίσιο για να κατανοήσουμε τις ανάγκες των κρατών μελών σε σχέση με τις αναπαραστάσεις της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας στα ΜΜΕ. Οι Οδηγίες και τα καλέσματα σε δράση έχουν όμως το χαρακτήρα προτάσεων, και η πιθανότητα / δυνατότητες εφαρμογής χρειάζεται να παρακολουθούνται.² Εξάλλου, οι προτάσεις και οι Οδηγίες της ΕΕ έχουν να αντιμετωπίσουν την πολλαπλότητα των διαφορών των πολιτικών στα κράτη μέλη, καθώς και στους διαφορετικούς οργανισμούς των ΜΜΕ. Πρόσθετα, η εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή μας και στην

¹ EIGE, 2020, Beijing + 25 Policy Brief: 'Area J – Women and the media: harmful stereotypes persist', report that can be downloaded at https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/beijing-25-policy-brief-area-j-women-and-media?source_url=%2Fnode%2F6942&token=VyTxFOVHrBYAYIs3NXIljbUin2l342Yjnh_hGpfDpiU, DOI: 10.2839/70713

² The Council of Europe Group of Experts on Action Against Violence against women and domestic violence (GREVIO) is expected to publish their report on Greece later in 2023.

εργασία, θέτει τις γυναίκες, τους νέους και τα μέλη της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ+ σε μεγαλύτερο ρίσκο παρενόχλησης και βίας, με νέους τρόπους. Επιπλέον, συνδέσεις μεταξύ παρενόχλησης και βίας αναγνωρίζονται, αλλά σπάνια λαμβάνονται υπόψιν στις αναπαραστάσεις της παρενόχλησης και της βίας από τα ΜΜΕ.

Η συνειδητοποίηση ότι η σεξουαλική παρενόχληση είναι ένα πρώτο βήμα προς περισσότερο δεινές μορφές σεξουαλικής βίας ήταν εύρημα των ερευνητικών δραστηριοτήτων του ΕΚΠΑ στο πλαίσιο του έργου PRESS, και συμφωνεί και με άλλες μελέτες.³ Οι αναπαραστάσεις των ΜΜΕ έχουν την εξουσία να κανονικοποιούν τη βία, που είναι μία από τις ριζικές αιτίες της συνέχισής της, καθώς μορφές βίας μετακινούνται / περνούν από περιβάλλον σε περιβάλλον.⁴ Οι Sylvia Galdi και Franscesca Guizzo (2021) ιδιαίτερα, προτείνουν τη δημιουργία αυτού που ονομάζουν «πλαίσιο σεξουαλικής παρενόχλησης που πηγάζει από τα ΜΜΕ», το οποίο θα μπορούσε να εξηγήσει τη σύνδεση μεταξύ περιεχομένου των ΜΜΕ που αντικειμενοποιεί τις γυναίκες σεξουαλικά, και τη σεξουαλική παρενόχληση των γυναικών, μέσα από πολιτισμικές ιδέες του πώς οι γυναίκες θα έπρεπε να ζουν και να συμπεριφέρονται, καθώς και πώς θα έπρεπε να τους συμπεριφέρονται οι άλλοι.⁵

Ο ρόλος του ΕΚΠΑ στο PRESS

Το Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) συμμετείχε στη συγγραφή του State of the Art για το PRESS, που προσέφερε μία πρώτη χαρτογράφηση του πεδίου της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας. Το ΕΚΠΑ οργάνωσε επίσης μία ομάδα εστίασης (focus group) με έμπειρους δημοσιογράφους, με σκοπό τη συζήτηση των ζητημάτων και των προκλήσεων που οι επαγγελματίες των ΜΜΕ αντιμετωπίζουν στην

³ See for instance *Silence and Omissions: A Media Guide for Covering Gender-Based Violence*, Journalism Initiative on Gender-Based Violence, Center for Women's Global Leadership, State University of New Jersey, New Brunswick (see p.169)

⁴ Kelly, Liz, 2016, 'The conducive context of violence against women and girls', *Discover Society*, accessed at <https://archive.discover society.org/2016/03/01/theorising-violence-against-women-and-girls/>.

⁵ Galdi, Sylvia, and Guizzo, Franscesca, 2021, Media induced sexual harassment: The Routes from Sexually Objectifying Media to Sexual Harassment', *Sex Roles*, 84, 645-669.

εργασία τους σε σχέση με την κάλυψη από τα ΜΜΕ της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας. (online και offline).

Το Training of Trainers (ToT) Design Curriculum (deliverable 3.4.), που συνέγραψε το ΕΚΠΑ, με τον Καθηγητή Γιώργο Πλειό, Μέλος του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου (ΕΣΡ) ως Επιστημονικό Υπεύθυνο, πήρε τις πληροφορίες που προήλθαν από τη βιβλιογραφία και την ομάδα εστίασης των δημοσιογράφων και σχημάτισε εκπαιδευτικό υλικό για μία σύντομη εκπαιδευτική δράση για τους επαγγελματίες των ΜΜΕ και τους δημοσιογράφους που το επιθυμούν. Αυτό το εκπαιδευτικό υλικό εμπλουτίστηκε από ερευνητική δράση του ΕΚΠΑ για το PRESS που μέσω media monitoring κατέγραψε και εξέτασε γενικές τάσεις και προσεγγίσεις των ΜΜΕ σε σχέση με τη σεξουαλική παρενόχληση και βία στα ελληνικά ΜΜΕ. most prominent reporting approaches of sexual harassment and violence by the Greek media (deliverable 3.1.). Η ερευνητική αυτή δράση του ΕΚΠΑ χαρτογράφησε τους τρόπους με τους οποίους ΜΜΕ αναφέρθηκαν σε ειδήσεις περί σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης, διαδικτυακής και μη, μέσω της εξέτασης ειδήσεων για περίοδο τεσσάρων μηνών (Νοέμβριο 2022 έως Φεβρουάριο 2023). Μαζί με τις προηγούμενες δράσεις του PRESS, αυτή η ερευνητική δράση επέτρεψε να αναγνωριστούν ελλείψεις στις πολιτικές που σχετίζονται με την κάλυψη σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης από τα ΜΜΕ στην Ελλάδα, online και offline. Αυτά τα ευρήματα συμφωνούν με Ευρωπαϊκές και διεθνείς μελέτες.

7

Προς σημαντικούς φορείς των ΜΜΕ

Το συγκεκριμένο Έγγραφο Συνηγορίας απευθύνεται σε σημαντικούς φορείς που έχουν επενδύσει στη βελτίωση της κάλυψης της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας από τα ΜΜΕ, και προσκαλεί εθνικές και Ευρωπαϊκές ενώσεις ΜΜΕ και άλλους οργανισμούς σε ένα «memorandum of operations» που θα προωθεί την επιλογή πολιτικών (policies) που μπορούν να βοηθήσουν στη συνεχή βελτίωση της κάλυψης της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, online και offline, προκειμένου να προστατεύονται οι επιζώσες παρενόχλησης και βίας και να προωθείται ο αντι-σεξισμός.

Το έγγραφο Συνηγορίας έτσι απευθύνεται στα εξής:

- Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης
- Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Reporters Sans Frontiers
- European Center for Press and Media Freedom (ECPMF)
- Eurobarometer

Στις Ανεξάρτητες Αρχές:

- Ένωση Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τη Ραδιοτηλεόραση (EPRA)
- Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ)
- Ένωση Ευρωπαϊκών Αρχών για τα Οπτικοακουστικά Μέσα (ERGA)
- Ένωση Ρυθμιστικών Αρχών των Ραδιοτηλεοπτικών Μέσων της Μεσογείου (MNRA)
- Φόρουμ Ρυθμιστικών Αρχών Ραδιοτηλεόρασης των Παρευξείνιων Χωρών
- Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου
- Ευρωπαϊκή Ραδιοτηλεοπτική Ένωση (EBU)
- Ένωση Ευρωπαίων Δημοσιογράφων (ΕΕΔ)
- Ο Συνήγορος του Πολίτη
- Επιθεώρηση Εργασίας

Στις Ενώσεις:

- Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Δημοσιογράφων
- Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Συντακτών (ΠΟΕΣΥ)
- Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΣΗΕΑ)
- Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας – Θράκης (ΕΣΗΕΜΘ)
- Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Θεσσαλίας, Στ. Ελλάδας και Εύβοιας

- Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Πελοποννήσου – Ηπείρου – Νήσων (ΕΣΗΕΠΗΝ)
- Ένωση Συντακτών Περιοδικού και Ηλεκτρονικού Τύπου (ΕΣΠΗΤ)
- Ένωση Συντακτών Κύπρου (ΕΣΚ)
- Πανελλήνια Ένωση Ιδιοκτητών Ραδιοφωνικών Σταθμών (ΠΕΙΡΑΣ)
- Ένωση Ιδιωτικών Τηλεοπτικών Σταθμών Εθνικής Εμβέλειας (ΕΙΤΗΣΕΕ)
- Ένωση Ιδιοκτητών Ραδιοφωνικών Σταθμών Αθηνών (ΕΙΡΑ)
- Ένωση Ιδιοκτητών Ραδιοφωνικών Σταθμών Ελλάδος
- Ένωση Δημοτικών Ραδιοτηλεοπτικών ΜΜΕ Ελλάδος
- Ένωση Ενημερωτικών Τηλεοράσεων Ελληνικής Περιφέρειας (ΕΕΤΕΠ)
- Ένωση Εκδοτών Διαδικτύου (ΕΝΕΔ)
- Ευρωπαϊκή Ένωση Εκδοτών Εφημερίδων
- Ένωση Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΙΗΕΑ)

Ευρήματα της έρευνας και προτάσεις για βελτίωση

Το παρόν έγγραφο συνηγορίας προσκαλεί τους φορείς σε συνεργασία, ως συμμάχους στην προσπάθεια να ελαχιστοποιηθούν οι ελλείψεις στις πολιτικές, προτείνοντας δράσεις.

Προτείνει προς συζήτηση τα εξής:

1. **Πολιτικές με στόχο την περαιτέρω εκπαίδευση των επαγγελματιών των ΜΜΕ περί των πολύμορφων και διαφορετικών μορφών σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας διαδικτυακής και μη.** Οι εκπαιδεύσεις μπορούν να πάρουν τη μορφή κρατικών ή και ευρωπαϊκών προωθητικών ενεργειών στα ΜΜΕ, είτε εργαστηρίων. Υπάρχει η ανάγκη να έχουν οι επαγγελματίες των ΜΜΕ πρόσβαση σε πληροφορία και εκπαίδευση, ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν εύκολα τις διαφορετικές μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, αφού καλούνται να τις καλύψουν με ακρίβεια στα ΜΜΕ. Τέτοιες δράσεις θα μπορούσαν επομένως να αναφέρονται σε εύκολα παραμελημένες μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης, που κάποιες φορές μπορούν να θεωρηθούν λιγότερο άξιες να καλύπτονται δημοσιογραφικά και επομένως δεν

εμφανίζονται αρκετά στα ΜΜΕ, καθώς και ζητήματα σεξουαλικής βίας που φαίνεται να καλύπτονται ως «δείγματα» (άρα μιας και αναφέρονται, παρόμοιες ειδήσεις περί σεξουαλικής βίας δεν καλύπτονται ξανά).

2. **Πολιτικές που ενθαρρύνουν ψυχολογική υποστήριξη για τους δημοσιογράφους.** Υπάρχει η ανάγκη για πολιτικές που αναγνωρίζουν τη σημασία της δημοσιογραφικής κάλυψης αυτών των θεμάτων και επομένως βοηθούν τους δημοσιογράφους να χειρίζονται θέματα σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, διαδικτυακής και μη, προστατεύοντας και προωθώντας την καλή ψυχολογική κατάσταση όλων των εμπλεκομένων. Αυτή η υποστήριξη μπορεί να πάρει δύο μορφές: πρώτον, ψυχολογική υποστήριξη των δημοσιογράφων που εκτίθενται στην ευαίσθητη φύση και περιεχόμενο αυτού του τύπου ειδήσεων, που συχνά εμπεριέχουν τραυματικές εμπειρίες και οδυνηρές υπενθυμίσεις για τις επιζώσες, και μπορούν κάποτε να υπενθυμίζουν δικό τους τραύμα. Δεύτερον, ψυχολογική εκπαίδευση για τους δημοσιογράφους και επαγγελματίες των ΜΜΕ ώστε να έχουν μία ανοιχτή νοοτροπία σε σχέση με το να ζητούν και να δέχονται επαρκή επαγγελματική υποστήριξη όταν προσεγγίζουν τέτοια πολύπλοκα ζητήματα, όπως και όταν προσεγγίζουν με ευαισθησία τον τραυματισμένο «Άλλο».
3. **Πολιτικές που διαμορφώνουν καμπάνιες κατά του σεξισμού να εμφανίζονται σε ΜΜΕ κατά τις ώρες μεγάλης τηλεθέασης / ακρόασης / χρήσης, και θεσμικά τακτικές εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες κατά του σεξισμού.** Ο εσωτερικευμένος σεξισμός μπορεί να εμφανιστεί στην κάλυψη σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας μέσω της γλώσσας και της κοινωνικής συνήθειας, και οι δημοσιογράφοι βρίσκονται στη θέση να πρέπει να είναι συνεχώς σε εγρήγορση και να γνωρίζουν. Αυτό είναι κάτι που μπορεί να επιτευχθεί με επικεντρωμένη, πιθανόν κεντρική προωθητική προσπάθεια, με τακτικές εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες κατά σεξιστικών πρακτικών. (που μπορούν να γίνουν θεσμικά κατοχυρωμένες).
4. **Πολιτικές που συμβάλλουν σε μία κουλτούρα και πολιτική και κοινωνική ατμόσφαιρα αποδοχής και ανοιχτής πρόθεσης να διορθώνονται πιθανά λάθη στην κάλυψη σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας.** Όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο, «ανεπαίσθητοι» σεξιστικοί τρόποι κάλυψης σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας που

οφείλονται σε εσωτερικευμένο σεξισμό, από την κοινότητα ή από το πρόσωπο, μπορεί να προκύψουν στην κάλυψη ειδήσεων από δημοσιογράφους που απλώς δεν έχουν την αίσθηση ότι κάνουν κάτι λάθος. Μία κουλτούρα / κοινωνική και πολιτική ατμόσφαιρα που θεωρεί φυσικό να διορθώνουμε τα λάθη μας σε σχέση με την κάλυψη ευαίσθητων θεμάτων πρέπει να καλλιεργείται και από τις πολιτικές. Για αυτό το σκοπό, μία γενικευμένη προσπάθεια από τους θεσμούς μίας χώρας / ή και της ΕΕ, ενάντια στο σεξισμό στη γλώσσα και στην κάλυψη ειδήσεων γενικότερα, θα μπορούσε να δημοσιοποιηθεί ευρέως, ώστε να χρησιμεύει ως παράδειγμα αποπομπής σεξιστικών πρακτικών και νοοτροπιών (για παράδειγμα, γλώσσα που δεν είναι συμπεριληπτική, παραλείπει σε σχέση με πληροφορίες για θεσμούς που βοηθούν επιζώσες).

5. **Πολιτικές που εκπαιδεύουν σε σχέση με τη συναίνεση.** Όπως παρουσιάστηκε και στο State of the Art, “σεξουαλική προσοχή που δεν είναι επιθυμητή είναι σεξουαλικές προτάσεις που δεν προσκαλούνται, που δεν είναι επιθυμητές και δεν ανταποδίδονται από αυτή / αυτό που τις δέχεται. Αυτές συμπεριλαμβάνουν λεκτικές και σωματικές συμπεριφορές, σχόλια και κομπλιμέντα που υπονοούν σεξουαλικό περιεχόμενο, προσπάθειες να εγκαθιδρυθεί σεξουαλική ή στενή σχέση και ανεπιθύμητα αγγίγματα». Αυτό είναι δύσκολο να αναγνωριστεί σε ένα περιβάλλον / κοινωνία όπου υπάρχει η συνήθεια κάποιες μορφές παρενόχλησης να θεωρούνται κομπλιμέντα. Καμπάνιες που επικεντρώνονται στη συναίνεση, και στις διαφορές μεταξύ παρενόχλησης και φλερτ, μπορούν να είναι κεντρικές σε μία προσπάθεια κατά του σεξισμού που επηρεάζει και εκπαιδεύει την κάλυψη αυτών των ζητημάτων.

6. **Πολιτικές που εκπαιδεύουν περί της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, προτείνεται να σχετιστούν με τον εξουσιαστικό χαρακτήρα της παρενόχλησης και της βίας.** Όπως επίσης έγινε σαφές στο State of the Art, “η έμφυλη παρενόχληση έχει σκοπό όχι τη σεξουαλική συμβολή, αλλά μάλλον την προσβολή, την υποτίμηση, ή τις περιφρονητικές νοοτροπίες περί των γυναικών”. Αυτά τα παιχνίδια εξουσίας υποδεικνύουν έτσι ότι υπάρχει η ανάγκη να αναγνωριστούν ως τέτοια και κατά την κάλυψή τους από τα ΜΜΕ, και να αναδειχθεί η σχέση της σεξουαλικής παρενόχλησης με το bullying. Καμπάνιες και εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες μπορούν να αναφέρονται

σε αυτή την διαφορετική επικέντρωση όταν περιγράφουν / καλύπτουν σεξουαλική παρενόχληση και βία, online και offline, στα ΜΜΕ.

7. **Πολιτικές περί εκπαίδευσης δημοσιογράφων και επαγγελματιών των ΜΜΕ σε σχέση με την προσέγγιση επιζωών.** Είναι σημαντικό να προσεγγίζονται τα ΜΜΕ από τις πολιτικές ως έχοντα κοινωνική και πολιτική επίδραση, και άρα ως κάτι παραπάνω από επιχειρήσεις. Ως μέρος των τμημάτων των ΜΜΕ που έχουν να κάνουν με την κοινωνική ευθύνη τους, οι εταιρείες των ΜΜΕ μπορούν να εκπαιδεύουν τους δημοσιογράφους τους και τους επαγγελματίες των ΜΜΕ, περί των τρόπων με τους οποίους πρέπει να προσεγγίζονται οι επιζώσες σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, διαδικτυακής και μη, για συνεντεύξεις ή για ρεπορτάζ.
8. **Πολιτικές που ενθαρρύνουν καμπάνιες των ΜΜΕ που εκπαιδεύουν το κοινό (και τους επαγγελματίες των ΜΜΕ) για τον τρόπο με τον οποίο οι επιζώσες μπορούν να επηρεάζονται από ειδήσεις που δεν δείχνουν ευαισθησία** όταν καλύπτουν σεξουαλική παρενόχληση και βία. Αυτές μπορούν να βοηθήσουν με σεξιστικές πρακτικές κατά την κάλυψη τέτοιων θεμάτων όταν τα ΜΜΕ δεν είναι ενήμερα για την επίδρασή τους και τα ζητήματα που προκύπτουν, αλλά και κατά την κάλυψη τέτοιων θεμάτων όταν τα ΜΜΕ καταφεύγουν σε σεξιστικές πρακτικές επειδή θεωρούνται «δημοφιλείς» και άρα φέρνουν κοινό του οποίου κολακεύεται ο ήδη υπάρχων σεξισμός του / σεξιστική κοινωνική θέση.
9. **Πολιτικές που μπορούν να έχουν το αποτέλεσμα να διαμορφωθούν νέοι θεσμοί, με ειδικούς σκοπούς κατά του σεξισμού.** Σε σχέση με το παραπάνω ζήτημα, και καθώς προκύπτει από τα ευρήματα της συζήτησης στην Ομάδα Εστίασης (focus group) (deliverable 3.4. Design of ToT Curriculum - NKUA), φαίνεται να υπάρχει ανάγκη για ένα ασφαλή «χώρο» όπου οι επαγγελματίες των ΜΜΕ να μπορούν να νιώθουν ότι δεν ορίζονται από κανόνες επιχειρηματικούς, οι οποίοι μπορεί να κολακεύουν προβληματικές απόψεις του κοινού, εάν η γενική ατμόσφαιρα στα ΜΜΕ είναι τέτοια. Αυτός ο ασφαλής χώρος θα μπορούσε να είναι ένας ευρέως υποστηριζόμενος εθνικός είτε Ευρωπαϊκός θεσμός / φορέας, με την εξουσία να παρεμβαίνει και να δημοσιοποιεί τις προτάσεις του.

10. Πολιτικές που έχουν σκοπό να αλλάζουν πιθανή προβληματική ατμόσφαιρα στα ΜΜΕ σε σχέση με το τί είναι άξιο να καλύπτεται από τα ΜΜΕ / τί είναι δημοφιλές, σε σχέση με την κάλυψη της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας, καθώς και της διαδικτυακής παρενόχλησης και βίας. Η αξιολόγηση των ειδήσεων σε σχέση με την σεξουαλική παρενόχληση και βία, μπορεί να επηρεαστεί από τις υποτιθέμενες επιθυμίες του κοινού, σε σχέση με το αν θέλει να έχει πρόσβαση σε τέτοιες ειδήσεις ή όχι. Αλλαγή στις πολιτικές μπορεί να σημαίνει ότι οι ειδήσεις θα μπορούσαν να εμπλέκουν το κοινό με διαφορετικούς τρόπους, και όχι μόνο ως έναν άβουλο δέκτη. Πολιτικές που ενθαρρύνουν αλλαγές στην πολιτική ατμόσφαιρα των ΜΜΕ σε σχέση με αυτά τα θέματα μπορούν να θεωρούν το κοινό ενεργό, και πιο πρόθυμο να συμπάσχει με τις επιζώσες, ενώ να δείχνει ενδιαφέρον για την ανάκαμψή τους, ψυχική και άλλη, όπως μέρη του κινήματος #MeToo ανέδειξαν ότι συμβαίνει.

Έχουμε εμπιστοσύνη στο ότι οι οργανισμοί / φορείς στους οποίους απευθύνεται αυτό το έγγραφο συνηγορίας μοιράζονται τους σκοπούς μας να εργαστούμε περαιτέρω για να βελτιώσουμε τις συνθήκες για την κάλυψη της σεξουαλικής παρενόχλησης και βίας από τα ΜΜΕ, διαδικτυακής και μη, και για να προωθήσουμε τη συζήτηση σε σχέση με αυτά τα ζητήματα στα ΜΜΕ. Μοιραζόμαστε μαζί τους την επιθυμία να αντιδρούμε θετικά σε μία εποχή όπου οι παλιές συνήθειες κοινωνιών με ισχυρό πατριαρχικό παρελθόν είναι παρωχημένες, και χρειάζεται να προχωρήσουμε και να προσπαθούμε να μετακινηθούμε προς μία κοινωνική, πολιτική και ηθική ατμόσφαιρα των ΜΜΕ που είναι συμπεριληπτική και υπηρετεί την κοινότητα. Για αυτούς τους λόγους θεωρούμε ότι είμαστε συνοδοιπόροι με αυτούς στην προσπάθεια να φτάσουμε τις συνθήκες κατά τις οποίες η κατανόηση θα συνδυάζεται με μία συνεχή βελτίωση της συνεισφοράς των ΜΜΕ στις κοινωνικές απαιτήσεις.